
Kirken i Vedersø

En prædiken af

Kaj Munk

Udgivet i 2015. Teksten må i denne form frit benyttes med angivelse af Kaj Munk Forskningscentret, Aalborg Universitet, som kilde.

Kaj Munk Forskningscentret, Aalborg Universitet.

Indhold

Kirken i Vedersø	4
Metadata om værket	4
Metadata om værket	4

Kirken i Vedersø

Prædikedato 31. oktober 1926

Prædikested Vedersø Kirke

Prædiken ID P311026-01

Kilde KMF-nr. 55.07.02 (Mindeudgave Prædikener 11-15. Dato ifølge Nøjgaard.)

KIRKEN I VEDERSØ

I Aarhundreder har Kirken ligget her og kigget ud over Sognet. Og holdt Vagt. I den katolske Tid har de smaa Kordrenge vimset omkring dens Alter, svunget deres Røgelseskar og sunget med høje Stemmer. Præsterne har messet paa Latin og løftet Fligen af Kristi Kjortel, den, vi gemmer oppe i Alteret endnu. Og Vedersø Sogn har knælet paa Gulvet og knælet om Alteret, og paa Højtidsdage har de Vejsefolk faaet Lov til at kysse den hellige Lap.

Tiderne er skiftet, Præsterne med dem, Skikkene ogsaa; men Kirken er blevet, har holdt sig paa sin Vagt, spejdet ud over Sognet. Dernede ligger nu Aabjerg. Der er doblet og drukkert og sagt mangan drøj Ed og kraftig Skæmt. Og Præsten ved Kirken, han har sommetider løftet sin Haand mod det vilde Leben dernede, og sommetider har han været med til Doblen og Drik, og af kraftige Karle er han baaret hjem til sin Præstegaard med det blussende Hoved dinglende frem og tilbage. Men hvordan Præsten end var, om han truede eller korsede sig, saa har Kirken været den samme og tænkt det samme. Og Folket, der kom og gik og kom igen — — ja, paa en Maade har det jo ogsaa været det samme — skrøbelige Mennesker, der trængte til den gamle Kirkes Tugt og Trøst og ogsaa kom og fik den.

Og Kirken har ligget og spejdet ud over Sognet, set, hvor skønt det er.

En Dag har de saa rejst en Mølle.

“Hvad er du for en?” har Kirken sagt.

“Jeg er en Mølle, saadan bygger de nu mange over det hele Land. Jeg skal kværne Korn til Mel til det daglige Brød.”

“Du brænder ikke Korn til Brænderen, vel?”

“Nej, nej, hvor vil du hen, Kirke. Mel til Mad, det er min Opgave.”

“Det er godt. Velkommen skal du være, Mølle. Du pynter paa Sognet, du er saa køn. Og dagligt Brød, det beder vi om i vort Fadervor. Det er godt, kan du hjælpe os til at faa den Bøn opfyldt. For dagligt Brød, det er en stor Guds Gave. Velkommen skal du være, Mølle.”

“Tak.”

Og Aarene gik, og Præsterne skiftede, men Befolkningen var den samme, Sognet det samme, og Kirken den samme, Gudsordet det samme.

Der kom ogsaa en Skole ved Kirkens Fod.

“Hvem er saa du?” sagde Kirken.

“Jeg er da en Skole, saadan bygger de saa mange over det hele Land. Jeg skal gøre Børn til Mennesker. Ved Kundskab.”

“Til fromme Mennesker?”

“Visstsaa.”

“Det er godt. Velkommen skal du være, Skole. Børnene, det er snart det vigtigste af alt, hvad os betroes. Tag dig af dem. Lær dem at begynde Dagen med en Morgensang og et Fadervor og gør dem saa til oplyste og forstandige og ihærdige Mennesker, saa hjælper du mig udmærket, Skole.”

“Tak.”

Og Aarene gik. Og Præsterne skiftede. Sognet blev det samme, om end Forskel var at se. Nu gik Bønderne rankere, Børnene pænere, og Salmesangen i Kirken blev renere, Tonen bedre mellem Mand og Mand. Men Kirken var den samme.

En Dag rejste de et Forsamlingshus.

“Hvem er du?” spurgte Kirken.

“Ih, ved du ikke det? Jeg er et Forsamlingshus. Saadan bygger de mange over hele Landet.”

“Hvad skal du da?”

“Ja — hva’ — mig skal de gøre Gymnastik i — t. Ex.”

“Naa — naa — ja, det er godt nok; hvad saa mere?”

“Ja, saa — saa kan de jo ogsaa holde Møder og Foredrag i mig, forstaar du?”

“Foredrag?”

“Ja — saadan — Taler — altsaa.”

“Det faar de jo hos mig.”

“Jo, men — det er ikke nok — forstaar du.”

“Naa — naa saadan — naa — jeg er ikke mere — nok.”

“Næ — vi skal jo ogsaa lidt andre Ting end saadan lige gaa i Kirke.”

“Hvad da?”

“Ja, f. Ex. de unge — de skal jo mere sig lidt — saadan lidt — Bal — ikke sandt?”

“De unge more sig? De har jo moret sig i de sidste 500 Aar — uden dig.”

“Javisst jo — i Hjemmene. Men — — —”

“Naa, Hjemmene er maaske heller ikke nok?”

“Jo — jo — d. v. s. Tiderne forandrer sig jo. O. s. v.”

“Du er mig lidt fordægtig, du — Forsamlingshus; det er, lige som du skjuler noget for mig, — som om du ikke vil være dig selv bekendt. Noget af det, du siger, er godt nok, men noget er jeg rigtignok ogsaa meget urolig ved. Jeg kan ikke byde dig Velkommen, inden jeg ser, hvad du duer til.”

“Naa — ikke. Der er heller ingen, der har bedt om, at du byder Velkommen. Du har ikke mere at sige Velkommen over end vi andre. Du glemmer visst, at det hedder ikke Sognet længere, men Kommunen.”

Kirken tav. Den ventede. Den havde Tid til det. Den skal jo ikke dø. Og den saa Ministre, Folketingsmænd, Højskolelærere, Præster komme og holde Foredrag. Og den nikkede: “Det er ikke saa tosset endda. Det kan være, det gaar bedre i Folk saadan; at der tales ligesom jævner derovre end hos mig.”

Men den saa ogsaa andre Ting. Den oplevede stjerneklare Nætter, der før havde været fulde af Tavshed og Fred; da havde den ligget stille og talt mildt og dæmpet med alle de døde om dens Fod. Nu trængte der Eder og raa Ord, Fuldemandsvræl og Vrikkedansmusik over til dem; en Em af Røgtobak og hed, daarlig Luft stod ind over Kirkegaarden.

Og Tiderne gik, og Præsterne skiftede, og ogsaa Sognet begyndte at faa et nyt Ansigt. En Dag kom den første Bil forbi Kirken, og en Dag kom Telefonen herud. Nu samlede Folk ikke længere som i gamle Dage ved Kirkedøren. Der var nu andre Samlingssteder og interessantere Oplevelser at jage efter.

Men Kirken blev den samme. Forsamlingshuset haanede den. “Kan du se, hos mig kommer de unge. Jeg har det, der lokker. Du kan staa der, gammel og umoderne — som det Skrummel, du er.”

Kirken blev faamælt. Men det kunde ske, at en Morgen, naar Forsamlingshuset sov, fordi det havde været fuldt Aftenen i Forvejen, at da raabte Kirken over til Tim eller Staby og spurgte, om de forstod dette her, og hvor de Huse stammede fra. Saa fortalte Tim Kirke den, at de stammede fra Grundtvig. Og Vedersø Kirke faldt i dybe Tanker. Grundtvig — det kunde den ikke forstaa.

En Dag stod der et Missionshus herude.

“Hvem er nu du?” sagde Kirken.

“Jeg er Missionshuset. Jeg er kommen, for at de hellige kan komme i mig.”

“Hm! Saa — de hellige! jeg troede jo netop, at det var dem, der kom hos mig.”

“Nej, der kommer jo Rub og Stub. Hvad duer det til? Alle Mennesker skal omvendes.”

“Skal de staa paa Hovedet?” sagde Kirken, men fortrød lige med det samme, den havde sagt det, for den hørte Forsamlingshuset grine.

“Du er ikke god nok til os,” sagde Missionshuset.

“Naa, jeg er heller ikke god nok til jer,” sagde Kirken; “hvornaar river I mig ned?”

En stjerneklar, vidunderlig stille Sommernat kom Jesus gaaende gennem Hug. Han kom fra Guddomsvisitats i Edinburgh i Scotland og var gaaet over Vesterhavet om Aftenen. Nu kom han gaaende op til Kirken. Ingen saa ham. Han gik ind og satte sig i en af Stolene. Længe sad han og saa op mod Alteret. Af og til nikkede han. Han saa op paa Degnestolen. “Der har gamle Larsen staaet,” mumlede han. Og han saa op paa Prækestolen og nikkede. “Og Plesner,” mumlede han igen.

“Og her har Kirkefolket siddet i Lyst og i Nød i 600 Aar og sidder her endnu.” Og pludselig rejste han sig og nikkede til Kirken og sagde: “Du er god nok, gamle St. Sebastians Kirke, du er god nok endnu.” Saa gik han ud ad Døren uden at lukke den op, for det kan han jo. Da han kom ud paa Kirkegaarden, stod han atter stille. Længe. Han tænkte paa de døde, der sov i Gravene, og paa de unge og ældre og Børnene, der sov i Sengene endnu. Han stod der, omgivet af hele Vedersø Sogn i de sidste 1000 Aar. Saa løftede han Hænderne og vendte sig langsomt i alle 4 Retninger ud over Sognet med Velsignelsens Ord.

“— løfte sit Aasyn paa dig og give dig Fred.”

Da sang Englene inde i Kirken Amen, og den gamle Kirke sang med.

Saa vendte han sig og gik østerpaa til andre af sine Kirker derinde i Landet.